

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Права На Жертвите – По Държави](#) > 2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как да съобщя за престъпление?

Ако сте жертва на престъпление, можете да съобщите:

- във всяко полицейско управление или на всеки полицейски служител;
- на всеки прокурор;
- във всеки районен съд.

Сигналът Ви може да бъде подаден в писмен или устен вид. При подаване на устен сигнал органът, който го приема, съставя писмен протокол. При поискване ще получите писмено потвърждение на сигнала си. Сигналът може да бъде подаден и от друго лице от Ваше име. Не е необходимо това лице да бъде специално упълномощено.

В повечето федерални провинции (*Länder*) полицейските служби предлагат възможността за подаване на сигнал за престъпление чрез интернет посредством „онлайн полицейски участък“ (*Internetwache* или *Onlinewache*).

Когато подавате сигнала си, следва да посочите своите лични данни и данни за контакт, за да могат да Ви задават допълнителни въпроси и на по-късен етап да свидетелствате в съда. Ако се притеснявате да предоставите своите лични данни, тъй като например се чувствате застрашени, уведомете възможно най-рано органа, който приема сигнала Ви. Тогава той може да разгледа дали е възможно при необходимост да се осъществява контакт с Вас на различен адрес, например адреса на адвокат или организация за подпомагане на жертви.

За съдържанието на жалбата Ви е важно да посочите цялата информация, с която разполагате относно заподозряното лице (или лица) и престъплението, за да могат полицейските органи и прокуратурата да проверят твърденията Ви и да започнат първоначално разследване.

По принцип няма конкретен срок, в който да подадете сигнал за престъпление. За някои престъпления обаче, например за клевета и за нарушаване на границата на владение, наказателно преследване е възможно само ако сте подали писмена наказателна жалба до местен съд, прокурор или полицейски орган в срок до три месеца от узнаване за престъплението и извършителя. За целите на разпознаването е необходимо единствено извършителят (извършителите) да може да се идентифицира (идентифицират) индивидуално. Не е необходимо да са Ви известни имената му (им). Когато подавате сигнала за престъплението, ще бъдете уведомени дали е необходимо да заведете наказателна жалба. Моля, имайте предвид, че за престъпленията може да има давностен срок (от няколко години), след който да не е възможно да бъдат преследвани. Съответно срокът за подаване на жалба варира според вида престъпление.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Когато се обръщате към публични органи със запитване, е полезно да посочите входящ номер — така ще бъде по-лесно и бързо да се установи за кое точно дело е запитването Ви и съответно ще се ускори получаването на отговор.

Ще получите входящ номер от органа, приел сигнала Ви. Обикновено това е входящ номер на полицейски

орган. С този входящ номер можете да проверявате хода на полицейските действия, както и да представяте допълнителна информация. Ако случаят бъде насочен към прокуратурата, можете да поискате от полицейския орган или прокуратурата да Ви предоставят прокурорския входящ номер, който е различен от този на полицията.

Ако входящият номер не Ви е известен, при подаването на искането представете личните си данни и името на обвиняемото лице (ако го знаете).

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Имате право на безплатна правна помощ в следните случаи:

Ако от обстоятелствата става ясно, че е възможно да не успеете да упражните правата си по време на съдебното заседание, можете да получите помощ от адвокат за подаването на свидетелските Ви показания по време на заседанието, като разходите за това се покриват от държавата.

Ако имате право да се конституирате като граждански ищец или частен обвинител, в някои случаи, особено при тежки престъпления с упражняване на насилие и тежки престъпления против половата неприкосновеност, можете да получите помощ от адвокат за сметка на държавата дори преди възбуждането на наказателно преследване. Ако тези условия за назначаване на адвокат не са изпълнени, като граждански ищец или частен обвинител имате право на правна помощ и можете да кандидатствате за такава, ако нямате финансова възможност да покриете разноските по производството и не можете или не е разумно да се очаква да защитавате интересите си сами.

В случай на частно обвинение, което се наблюдава от прокурор официално само ако това е в обществен интерес, можете да се конституирате като частен обвинител на обвиняемото лице с оглед на неговото осъждане, ако прокурорът не е възбудил наказателно преследване в обществен интерес и обвиняемият е имал навършени 18 години към момента на извършване на престъплението. В този случай Ви действат вместо прокурора. Като ищец можете да кандидатствате за правна помощ пред съда, който ще разглежда делото Ви. Правна помощ ще Ви се предостави, ако нямате финансова възможност да заплатите разноските по делото и е налице вероятност да спечелите делото.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Ако правите свидетелски показания пред прокурор или съдилище, ще Ви бъдат възстановени разходите за път и други свързани разноски за изгубеното време, финансовото неудобство или пропуснатите доходи, при условие че подадете молба за това в срок до три месеца от съдебното заседание. Всяко лице, призовано от полицията, може също да има право на възстановяване на разходи. Това се определя от законодателството на съответната федерална провинция.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Възможно е по различни причини прокурорът да не предприеме по-нататъшни действия.

Можете писмено да обжалвате решение за отказ от предприемане на по-нататъшни действия. Ако са Ви станали известни допълнителни факти или доказателства, е важно да ги посочите във въззивната си жалба. Ако прокурора потвърди решението си, случаят подлежи на ревизия от главния прокурор. Вашата въззивна жалба във всички случаи се обработва в писмен вид.

В някои случаи, ако бъде отказано възбуждането на наказателно преследване както от прокурора, така и от главния прокурор, можете да отнесете иска си към компетентната по-висша инстанция (окръжен или апелативен съд) и да инициирате производство за предприемане на действия. Прокурорът изрично ще Ви уведоми дали такова производство е допустимо във Вашия случай. Тази процедура обаче е с ограничена

давност и за нея е необходимо да са изпълнени строги формални изисквания. Молбата трябва да бъде подписана от адвокат и при неуспех ще дължите разноските по делото.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Ако сте свидетел, участието Ви в съдебния процес се ограничава до даването на показания. Когато приключите с даването на показанията си, можете да останете и да наблюдавате съдебното заседание, но няма да вземате по-нататъшно участие в него.

Ако сте се конституирали в производството като граждански ищец или частен обвинител, имате право да присъствате на съдебния процес и да предявявате искания, по-специално да искате доказателства, да задавате въпроси и да правите изявления, точно като прокурора. В качеството си на граждански ищец или частен обвинител имате право на заключителна реч (пледоария).

В качеството си на ищец в наказателно производство имате право да претендирате за обезщетение за морални и материални вреди от извършителя. Имате право също да участвате в съдебния процес като ищец. Нямаме обаче останалите процесуални права на граждански ищец и частен обвинител.

Какво е официалното ми качество в съдебния процес? Например дали съм или мога да избира да се смятам за: жертва на престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Преди разследването да приключи, като жертва на престъпление вие участвате в наказателното производство най-вече в качеството на свидетел. Можете във всеки момент да се обръщате към органите, за да предоставяте допълнителни доказателства и сведения. Жертвите на престъпления, наричани в Наказателнопроцесуалния кодекс „пострадали лица“, освен общите права на свидетели имат и допълнителни права, например правото да искат информация дали заподозряното лице е задържано под стража, а при определени обстоятелства — и правото на достъп до преписката или информация от нея (вж. по-долу), а също и правото да искат помощ или представителство от адвокат.

Ако имате право да се конституирате като граждански ищец или частен обвинител в производството, сами решавате дали желаете да го направите. Ваше е и решението дали да предявите иск за обезщетение за вреди в хода на наказателното производство в качеството си на граждански ищец или частен обвинител.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

В качеството си на свидетел имате следните права по време на Вашия разпит:

- Можете да откажете да свидетелствате, ако сте женени или сгодени за обвиняемото лице (включително при регистрирани еднополови двойки) или сте им близък роднина.
- Можете да откажете да отговаряте на определени въпроси, ако отговорите Ви биха могли да доведат до наказателно производство срещу Вас или Ваши близки роднини.
- Въпроси, които биха могли да накърнят достойнството Ви или да засягат личния Ви живот, се допускат единствено ако са от съществено значение.
- Можете да бъдете придружавани от лице, на което имате доверие, освен ако неговото присъствие би застрашило целите на разследването.
- Можете да бъдете придружавани от адвокат.
- Ако не можете сами да упражните правата си, при определени обстоятелства можете за сметка на държавата да получите помощ от адвокат за подаването на свидетелските Ви показания по време на разпита.
- Ако не владеете немски език в достатъчна степен, ще бъде ангажиран преводач за разпита Ви.
- Имате право на възстановяване на разходи (вж. темата „Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски?“ по-горе).

Вашиите основни задължения като свидетел:

- Трябва да казвате истината. Това означава също в показанията си да не пропускате нищо, което би

могло да има значение за делото. Преднамереното лъжесвидетелстване пред съда е престъпление и в общия случай се наказва с лишаване от свобода. Неистинните обвинения и възпрепятстването на правосъдието също са престъпления, които могат да бъдат извършени от свидетел, даващ неистинни показания.

Трябва да се явите на разпит, ако бъдете призован от прокурора, от полицията от името на прокурора или от съдилище.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Ако сте поканени да присъствате на съдебния процес в качеството на свидетел, сте задължени да дадете показания, освен в случаите, когато имате право да откажете това (вж. по-горе за правата и задълженията на свидетелите).

В качеството си на граждански ищец или частен обвинител имате право да направите изявление в производството (вж. също темата „Мога ли да участвам в съдебния процес?“ по-горе)

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Като пострадало лице по наказателно дело при поискване от Ваша страна ще бъдете уведомени за изхода от производството.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Ако правата Ви са били нарушени в наказателно дело, от Ваше име адвокат може да прегледа преписката и да се запознае с доказателства, ако докаже законен интерес. В този случай може да Ви се предоставят информация и копия от преписката, за да се запознаете с напредъка по производството. Ако имате право да се конституирате като граждански ищец или частен обвинител в производството, не е необходимо Ви или адвокатът Ви да доказвате законен интерес от достъпа до информация или предоставянето ѝ.

Ако като пострадало лице в наказателно дело не Ви представлява адвокат, имате право лично да осъществявате достъп до преписката и да се запознавате с документите по делото под наблюдение.

Правото на достъп до преписката или информацията в нея може да бъде отказано при някои обстоятелства, например ако застрашава целите на разследването. Достъп се отказва, ако по-висш интерес на обвиняемия или на други лица налага защита на тези данни. До повдигането на обвинението и след окончателното приключване на производството решенията за предоставяне на достъп до преписката се вземат от прокурора или от съда, разглеждащ делото.

■ Последна актуализация: 17/06/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.